

Solidaritet med Sydafrika under og efter apartheid

Hvordan historien om nordisk solidaritet blev skabt og brugt af sociale bevægelser og regeringer

Yderligere information om Sydafrika: www.jakobsgaardstolten.dk

Hvorfor er Sydafrikas historie vigtig?

- Mikrokosmos, der kan give svar på globale problemer i forbindelse med racisme, lukkethed, fremmedhad og konfliktløsning
- Folket har taget sin skæbne i egne hænder gennem selv-mobiliserede folkelige bevægelser
- Afslørende for muligheder og begrænsninger for social revolution og socialisme
- Strengt til international solidaritet i Norden
- Mulig succes for vestlig civilisation, modernisering og politiske menneskerettigheder i en tredje verdensregion
- Vestlig konkurrence over handel, bistand, og et voksende middelklassemarked

Anti-Apartheid bevægelsens historie

- Adgang til de vestlige anti-apartheid-bevægelses arkiver er vigtigt for sydafrikanerne
- Dokumenter er registreret af NAI, russiske stats arkiver, ASC Michigan, Fort Hare, UWC...
- Meget NGO- og officiel historieskrivning er ukritisk
- Forskning i bevægelsernes historie kan ses som en fortsættelse af solidariteten
- AAM'erne var en del af en global social bevægelse

Arbejderbevægelseernes skildring af historien

- Relativ uanalytisk historieskrivning med lav detaljeringsgrad
- Jens Bundvad, International solidaritet: et fagligt krav..
- Steen Christensen, Mod undertrykkelse - for frihed: Socialdemokratiet og befrielsesbevægelserne..
- Birgitta Silén, Uppdrag Solidaritet, serien Folkrörelsernas solidaritetsarbete med södra Afrika..

Danske faglige solidaritetsorganisationer

- Arbejderbevægelsens U-landsudvalg
- Arbejderbevægelsens Internationale Center (AIC)
- ASF-Dansk Folkehjælp
- LO/FTF's U-landssekretariat
- Frie faglige Internationale (FFI)
- Røde fagforeningers egne initiativer

Internationale fagsekretariater, eksempler

- (UADW), Universal Alliance of Diamond Workers
- International Union of Food and Allied Worker's Associations
- Miner's International Federation
- (ITGLWF), International textile, Garment and Leather Worker's Federation
- (IFPAAW), International Federation of Plantation, Agricultural and Allied Workers

Nye udviklinger i det internationale civilsamfund

- Hurtigere, lettere fysisk mobilitet, flytrafik
- Grænseoverskridende medier, internet
- Migration, diasporaer
- Internationale institutioner, konventioner, fora

Vanskeligheder ved global solidaritet I

- Vestlige solidaritetsbevægelser kan kun sjældent portrættere sig selv som direkte berørte ofre for konflikter eller undertrykkelse
- Værdistrømmen går stadig Nordpå; det vestlige hjemlands profiterer ved udnyttelse af den tredje verden
- Ingen kombinerede sejre for befrielses- og solidaritetsbevægelser, der har ført til grundlæggende, vedvarende socio-økonomiske forandringer

Vanskeligheder ved global solidaritet II

- Succes for den globale solidaritetsbevægelse kan påføre højere leveomkostninger for de personer, der forventes at blive involveret i protester
- En stigende del af de vestlige befolkninger føler ubehag ved de potentielle omkostninger ved solidaritet
- Aktivister og forskere er ofte fanget i en tradition af nationalisme eller lokalisme

Argumenter for fortsat solidaritet

- En skævvredet, ulige verden er også en ustabil verden, der producerer flygtninge og terrorisme
- Mere velstand ville forvandle nu fattige lande til bedre handelspartnere
- Forskningsinternt: teori om frigørelse og sociale bevægelser

Solidaritetsens rødder og historie I

- Franske aktivister støttede den amerikanske revolution. Den franske revolutions påvirkninger
- Anti-Slaveri kampagnen dukker op i England
- Afro-amerikanske missionærer rapporterede om kong Leopold's regime i Congo
- Arbejderklassens internationalisme efter 1848
- Socialistiske Internationaler og Komintern

Solidaritetsens rødder og historie II

- Anti-kolonialisme og pan-afrikanisme
- Vietnam, Chile, anti-amerikanisme
- Efter 1990: svækkelse af folkelig solidaritet
- Statsstøtte kanaliseret gennem professionaliserede NGO'er
- Forskningsinternt: Landerapporter, AAM case studies

AAM'ernes styrkesider

- Forlængelse af engagement mod den indenlandske racisme i de vestlige lande
- AAM'erne var en del af befrielsen af det sydlige Afrika gennem folkelig støtte
- Bred national og international appel gennem boykot og sanktioner
- Kombination af taktikker; forskning, forhandlingsbordet og gaden, blokader og konferencer
- Frihedskampens grundlæggende optimisme

Nogle konferenceindlæg om emnet

Skrevet til mit manuskript: *Nordic Solidarity Revisited...*

- Håkan Thörn: Anti-apartheid as a global social movement
- Timo-Erkki Heino: Finland, a unique case
- Nina Drolsum Krogvold: Norwegian solidarity with Southern Africa
- Christopher Morgenstjerne: African freedom struggle – in Denmark

... Flere konferenceindlæg om emne

Skrevet til mit manuskript: *Nordic Solidarity Revisited...*

- Steen Christensen: The Danish debate on support to the liberation movements
- Morten Nielsen: The anti-apartheid struggle in Denmark
- Reinhart Kössler: A situation where you could show some decency

Bistandsstrategier efter 1994

- Overtagelse af den folkelige solidaritets traditioner gennem fortsættelse som "regering til regering"-overgangsbistand
- Opløsning af AAM'ernes politiske solidaritet
- Fra forbundethed med RDP's kollektive begejstring til GEAR's individualiserede demobilisering
- Blanding af støtte og erhvervslivets interesser
- Økonomisk stabilitet, voksende sociale skel
- Behov for fortsat NGO solidaritet

Den nordiske overgangsbistand

- **Understøttelse af civilsamfundsorganisationer for vag og tilfældig**
- **Fattigdomsorienteringen burde have været styrket via fortsat finansiering til organisering af marginaliserede grupper**
- **Erhvervslivets business-to-business støtte har hovedsagelig hjulpet store nordiske virksomheder**

Udenlandske regerings- og organisations interesser

- Socialliberal indflydelse på nationsopbygning
- Småstatsmuligheder for markedsandele
- Indenrigspolitisk humanitær legitimitet
- Organisatorisk profilering
- Individuelle karriereinteresser

Solidaritetshistoriens historiografi

- Donorregeringer påpeger deres egne nationale bistandsfortjenester
- Opbygning af den historiske myte, at anti-apartheidstøtten i de nordiske lande var specielt heroisk
- Svensk konkurrencepræget brug af solidaritetshistorien
- Enklaver af progressiv forskning, selvom Afrikastudier blev trængt tilbage i 1990erne
- Fortsat skrivning af befrielseshistorie for at fastholde frihedskampens idealer

Store spørgsmål til diskussion I

- Hvad er solidaritet? Gensidig politisk støtte, u-landsbistand, eller barmhjertighed?
- Kan vi genkende nogen af de sydafrikanske mønstre i moderne "global apartheid"? Er vi ved at gøre det samme?
- Har historieforskning og Afrikastudier betydning for en fortsat solidaritet?

Store spørgsmål til diskussion II

- Hvem var ansvarlig for undertrykkelse og udnyttelse? Bør historiske agenter undskylde, give erstatninger, fordømmes, straffes, eller tilgives?
- Har etnisk nationalisme og religiøs ekstremisme vokset sig stærkere, fordi socialisme er blevet svækket?

Solidaritet med Sydafrika under og efter apartheid

Hvordan historien om Nordisk solidaritet blev skabt og brugt af sociale bevægelser og regeringer

Yderligere information om Sydafrika: www.jakobsgaardstolten.dk